

BOGAT ŽIVOT Prof. emer. dr. sc. Juraj Sepčić nedavno je proslavio 90. rođendan

Dottor Giorgio nije samo liječnik, nego živi primjer onoga što medicina treba biti

Usprkos svim svojim titulama, izuzetno bogatoj znanstvenoj karijeri i pasioniranom proučavanju creske povijesti, Juraj Sepčić prije svega je liječnik koji uvijek naglašava da je medicinu izabrao zbog njezina nadasve socijalnog karaktera

Walter SALKOVIĆ

Kako nam se približava kraj radnog vijeka, mnogi od nas jedva čekaju odlazak u mirovinu i ostavljanje svakodnevnih radnih obaveza iza sebe. Polako planiramo što ćemo raditi kad odemo u penziju, kojim ćemo se hobijima ili aktivnostima moći posvetiti jer za njih prije nismo imali dovoljno vremena. Zato, kad se netko i u desetoj desetljeću života i dalje predano bavi onime što mu je cijeli život bio poziv, to je najbolji dokaz da je od početka krenuo pravim putem. Takav je doktor Juraj Sepčić, liječnik kojeg Cresani zovu jednostavno dottor Giorgio, a puna mu je titula prof. emer. dr. sc. Juraj Sepčić, dr. med., spec. neurologije i psihijatrije. Nedavno je proslavio 90. rođendan, a još uvijek, gotovo svakodnevno, posjećuje pacijente i savjetuje ih kako da se nose sa svojim bolestima. Ali to nije sve, kako kažu reklame. U mirovini se konačno mogao pozabaviti još jednom svojom strašću – proučavanjem povijesti svojega kraja – te je izdao dvije knjige u kojima iznosi do sada nepoznate podatke o Drugom svjetskom ratu na Cresu, a u tisku mu je i knjiga o opatu Giovanniju Moiseu (1820.–1888.), koju je pripremio zajedno s dr. Franjom Velčićem.

Jedini liječnik na otoku

Treba o njemu reći i najvažnije biografske podatke, koliko god je to teško sažeti u nekoliko rečenica. Rođen je u Cresu 1935. godine, gdje je pohađao talijanski vrtić i školu, a Klasičnu talijansku gimnaziju završio je u Rijeci. Studij medicine započeo je u Zagrebu, jer ga tada nije bilo u Rijeci, a diplomirao je u Rijeci 1960. godine. Prvo radno mjesto nakon položenog državnog ispita dobio je u Brinju u Lici, zime 1960./61., i već drugoga dana vodio je porođaj, što uvijek rado prepričava. Kasnije je kao liječnik radio na Cresu, gdje je neko vrijeme bio jedini liječnik na otoku.

Područje njegova znanstvenog interesa bile su demijelinizacijske bolesti, neuroepidemiologija i neurogenetika. Doktorirao je 1979. godine, kao jedan od prvih doktora znanosti na Medicinskom fakultetu u Rijeci. Bio je pročelnik Katedre i predstojnik Klinike za neurologiju, a punih pola stoljeća posvetio je istraživanjima multiple skleroze. Osnovao je registar Zapadne Hrvatske i uveo program

Središnje europske datoteke za praćenje bolesnika s MS-om, a upravo njegovom zaslugom riječka klinika postala je Referentni centar za demijelinizacijske bolesti. Vodio je međunarodne i nacionalne znanstvene projekte, a njegova briga o znanstvenoistraživačkom podmlatku ogleda se u vodstvu 47 diplomskih radova, 15 magistarskih i 15 doktorskih disertacija.

Popis nagrada koje je dobio za svoj rad je poduži: tridesetak stručnih, pet znanstvenih, a tu su i Red Danice hrvatske s likom Rudera Boškovića, Nagrada Grada Rijeke, Priznanje Frane Petrića koje dodjeljuje Grad Cres te Nagrada za životno djelo Sveučilišta u Rijeci.

No, usprkos svim svojim titulama, izuzetno bogatoj znanstvenoj karijeri i pasioniranom proučavanju creske povijesti, Juraj Sepčić prije svega je liječnik koji uvijek naglašava da je medicinu izabrao zbog njezina nadasve socijalnog karaktera, utjelovljenog u ličnosti otočkog liječnika Giacoma Lemessija, zvanog »liječnik siromaha«, koji mu je bio i ostao uzor.

Ganut i zahvalan

U intervjuu koji je 2019. godine dao za Novi list o svom je životnom pozivu rekao:

- Biti liječnik nije uredski posao. Čovjek se mora u potpunosti posvetiti toj profesiji. Još uvijek uživam u kućnim posjetima. Najbolje možete upoznati bolesnika u njegovu ambijentu, pa i slušajući priče ukućana, percipirajući mirise i zvukove te kuće. Sve je to odjek one medicine koju sam vidio kod Lemessija i učio od Štampara. Obiteljski liječnik je, po mom sudu, vrh liječništva. Proučavam i povijest zdravlja i zdravstva na Cresu tijekom stoljeća, s obzirom na to da smo bili



Doktor Juraj Sepčić u svom Cresu

među prvim zajednicama na istočnoj obali Jadrana, još u 13. stoljeću, koje su imale svog liječnika. Nastavit ću tu slavnu tradiciju dobrih creskih liječnika dokle god mi bude dano živjeti, odnosno dok budem mogao koristiti mozak.

Skroman je ostao i na proslavi kojom je na Medicinskom fakultetu u Rijeci obilježen njegovih »prvih 90 godina«, događanju koje je nosilo naslov Otok, gradovi, Sveučilište, kolege i prijatelji u čast Jurja Sepčića – neurologa i čovjeka boljeg od svog vremena. Nakon niza govornika koji su, svatko iz svoje perspektive, predstavili dr. Sepčića kao učitelja, znanstvenika, pasioniranog povjesničara, liječnika, prijatelja i jednostavno Cresanina, došao je red na njegovo obraćanje. Mnoštvo okupljeno u vijećnici Medicinskog

fakulteta s nestrpljenjem je iščekivalo njegove riječi, a on o sebi nije rekao – ništa. Poimenice se zahvalio svakom govorniku koji mu je prethodio, za svakoga je našao lijepu riječ i pohvalu njihovu radu i odnosu, ali o sebi nije rekao ni riječi. Samo je na kraju poslao snažnu poruku:

- Dragi moji ljudi, nemam više riječi kojima bih izrazio ganutost i zahvalnost, pogotovo kada je tako intenzivna. Zaključno, želim vam reći samo to da u budućnosti koja mi ostaje, siguran sam, neću živjeti samo za sebe jer bih živio uzalud; živjet ću za druge, za moju porodicu, za moj fakultet, za moje sveučilište i za moj Cres.

Ispred svog vremena

Drugi su, međutim, o njemu govorili biranim riječima. Pa izdvojimo samo neke izjave koje zajedno opisuju

„U budućnosti koja mi ostaje, siguran sam, neću živjeti samo za sebe jer bih živio uzalud; živjet ću za druge, za moju porodicu, za moj fakultet, za moje sveučilište i za moj Cres“

Juraj Sepčić

mozaik njegovih zanimanja i aktivnosti:

- Svi znamo da studenti ne vole predavanja jer mogu biti pomalo dosadna, ali profesor Sepčić bio je profesor zbog kojeg se išlo na predavanja iz neurologije. Bilo je tada i drugih vrsnih profesora, ali na njegova predavanja dolazili su svi. Njega izdvaja i javnozdravstvena aktivnost jer liječnici su, kao što je Hipokrat rekao, učitelji. Moramo širiti naše znanje među pacijentima, a on to radi odlično, istaknuo je dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Goran Hauser.

Predsjednik Hrvatskog znanstvenog društva za povijest zdravstvene kulture prof. dr. Marko Medved obrazložio je bogatu znanstvenu djelatnost dr. Sepčića, a predstojnica Klinike i pročelnica Katedre za neurologiju prof. dr. Vladimira Vuletić istaknula je njegove zasluge u otvaranju Klinike.

- Još sam kao student znao tko je on. U ono je vrijeme bio ispred svog vremena, a veliki doprinos dao je otvaranju Klinike prema zajednici kroz javnozdravstvene akcije čije staze i sama pokušavam slijediti. Uvijek mi je drago

imati profesora Sepčića kao inspiraciju, kao uzor, ali i kao prijatelja, istaknula je prof. dr. Vuletić.

Jelena Dunato, ravnateljica Creskog muzeja koji je izdao prve dvije povijesne knjige dr. Sepčića, opisala ga je kao renesansnog čovjeka, humanista te ljubitelja povijesti i baštine, a generalni vikar Krčke biskupije i povjesničar mons. dr. Franjo Velčić najavio je treću knjigu koja se upravo priprema u izdanju Sveučilišta u Rijeci, posvećenu opatu Moiseu.

Dr. Velčić, također Cresanin, prisjetio se kako je dr. Sepčića poznavao još iz studentskih dana:

- Sjećam se kako je igrao vaterpolo u creskom mandraču, a i danas ne propušta plivanje u moru. Svoje umirovljeničke dane provodi aktivno. Ugodno me iznenadilo kad sam ga jednom našao u Državnom arhivu izvan radnog vremena, prisjetio se mons. dr. Velčić te zaključio da smo humani svi, ali humanista ima malo, a dr. Sepčić je vrhunski humanist.

- Proslaviti Vaš 90. rođendan znači proslaviti cijeli jedan život posvećen brizi, suosjećanju i dostojanstvu ljudskog bića. Vi niste bili samo liječnik, bili ste, i jeste, moralni ljudski oslonac svima nama, rekao je ravnatelj Otočne razvojne agencije dr. Ugo Toić, koji je podijelio i osobna iskustva te zaključio da dr. Sepčić nije samo liječnik, nego živi primjer onoga što medicina treba biti.

Pravi renesansni profesor

Posljednji je o dr. Sepčiću govorio prof. dr. Amir Muzur, pročelnik Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini, istaknuvši da to može biti riskantno jer se ponekad dogodi da pret hodni govornici kažu sve o slavljeniku. No u slučaju dr. Sepčića to nije moguće jer bi se o njegovu životu i djelu moglo govoriti danima. Govoreći o fenomenu učitelja, kao dominantnu crtu istaknuo je poštovanje koje je Sepčić gajio prema svojim učiteljima, ali i prema studentima, te širinu znanja i zanimljivost predavanja.

- Nikad neću zaboraviti njegovu prva predavanja u dvorani na Sušaku; mnogi smo ostali fascinirani neurologijom i odlučili se baviti neuroznanosti u najširem smislu. Predavanja su mu bila drukčije strukturirana od udžbeničkih, a tada stečeno znanje i danas prenosimo svojim učenicima, rekao je dr. Muzur, podsjetivši na kraju i na Sepčićev oseban izričaj, s pokojom talijanskom riječju i nestandardnim naglascima, zbog čega ga je opisao kao pravog renesansnog profesora.

Renesansni, ali istovremeno ispred svog vremena; u visokoj životnoj dobi, ali vrlo aktivan – dr. Juraj Sepčić još ima puno toga za dati. Zato mu možemo samo poželjeti, kao što je u svom govoru učinio dr. Velčić: Ad multos annos! Na mnoga ljeta!



Početkom prosinca na Medicinskom fakultetu održan je skup »Otok, gradovi, Sveučilište, kolege i prijatelji u čast Jurja Sepčića – neurologa i čovjeka boljeg od svog vremena«